

OBSAH	3
PREDHOVOR	11
1. ÚVOD	15
1.1. Podstata obecného prenosu informácií	15
1.2. Druhy elektrických prenosov informácií a frekvenčné pásma	18
1.2.1. Princíp telegrafie jednosmerným prúdom	18
1.2.2. Telefónia	18
1.2.3. Fototelegrafia	18
1.2.4. Prenos rozhlasovej modulácie po vedeniach	18
1.2.5. Prenos televízneho spektra po vedeniach	18
1.2.6. Prenos dát	18
2. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE	19
2.1. Vývoj a koncepcia telefónnej siete ČSSR	19
2.1.1. Miestny telefónny obvod /MTO/	20
2.1.2. Uzlový telefónny obvod /UTO/	22
2.1.3. Tranzitný telefónny obvod /TTO/	22
2.1.4. Medzinárodná telekomunikačná sieť	23
2.2. Prenosový plán telefónnej siete	24
2.2.1. Plán prevádzkového tlmenia	24
2.2.2. Plán rozdelenia šumových výkonov vo svetovej telekomu- nikačnej sieti a v ČSSR	25
2.2.3. Prognózy vývoja telekomunikačnej siete	27
3. TEÓRIA EL. MAG. POĽA A EL. VLASTNOSTÍ SYMETRICKÝCH OZNAMOVACÍCH VEDENÍ	29
3.1. Šírenie energie v prenose informácií	29
3.2. Základné el. parametre symetrických homogénnych vedení	31
3.2.1. Činný odpor symetrického homogénneho vedenia	31
3.2.2. Indukčnosť symetrických homogénnych vedení	34
3.2.3. Izolačný zvod symetrických homogénnych vedení	39
3.2.4. Kapacita symetrických oznamovacích vedení	41
3.3. Odvođené parametre homogénnych symetrických vedení	44
3.3.1. Komplexná merná miera prenosu a jej zložky	44
3.3.2. Merné tlmenie symetrických oznamovacích vedení v oblasti v_f a n_f	46
3.3.3. Merný fázový posuv na symetrických oznamovacích vede- niach v oblasti v_f a n_f	48
3.3.4. Vlnová /charakteristická/ impedancia oznamovacích vedení v oblasti v_f a n_f	52

4.	OZNAMOVACIE VEDENIA SO ZVÝŠENOU INDUKČNOSŤOU	55
4.1.	Zvyšovanie indukčnosti pasívnymi prostriedkami a optimalizácia indukčnosti	55
4.2.	Quasihomogénny obvod, jeho rezonančný kmitočet a el. parametre ...	57
4.2.1.	Primárne elektrické parametre pupinovaných obvodov	58
4.2.2.	Odvođené elektrické parametre pupinovaných vedení	59
4.3.	Spôsobý a význam pupinácie v historickom vývoji aj v súčasnosti ..	62
4.4.	Doporučenie CCITT pre pupinačné cievky a ich konštrukčné znaky ...	65
4.5.	Iné spôsoby zvyšovania indukčnosti oznamovacích vedení	69
5.	OZNAMOVACIE VEDENIA S KOAXIÁLNYMI PÁRMI	72
5.1.	Súčasný rozvoj koaxiálnych spojov	72
5.2.	Vlastnosti koaxiálnych spojov	73
5.3.	Veľkosti a konštrukcia koaxiálnych párov pre diaľkovú prenosovú techniku	74
5.3.1.	Vnútorňý vodič koaxiálneho páru	75
5.3.2.	Izolácia medzi vnútorňým a vonkajším vodičom koaxiálneho páru	75
5.3.3.	Vonkajší vodič koaxiálneho páru	77
5.4.	Elektrické parametre koaxiálnych párov	77
5.4.1.	Činný odpor koaxiálneho páru	77
5.4.2.	Indukčnosť koaxiálneho páru	78
5.4.3.	Kapacita koaxiálneho páru	79
5.4.4.	Izolačný zvod koaxiálneho páru	80
5.4.5.	Merné tlmenie koaxiálnych párov	80
5.4.6.	Merný fázový posuv koaxiálnych párov	80
5.4.7.	Vlnová (charakteristická) impedancia koaxiálnych párov	80
5.4.8.	Fázový posuv a rýchlosť šírenia elektro-magnetických vln po koaxiálnom páre	81
5.5.	Zásady organizácie spojenia koaxiálnymi spojmí	83
5.5.1.	Jednokáblový a dvojkáblový systém	83
5.5.2.	Rôzne varianty kombinovaných káblov so symetrickými prvkami	84
5.6.	Koaxiálny systém K-1920	84
a/	Všeobecná charakteristika	84
b/	Kombinovaný oznamovací kábel systému K-1920	86
c/	Impedančné skupinovanie výrobných dĺžok	88
d/	Diaľkové napájanie NZS koaxiálnych magistrál typu K-1920	89
e/	Princíp tlakového rozvodu v NZS	90
5.7.	Kombinované káble s malými koaxiálnymi pármí	90
5.8.	Koaxiálny systém BK 300/960/2700	90
6.	VLNOVODY METALICKÉ A DIELEKTRICKÉ	94
6.1.	Štruktúra elektromagnetických polí vlnovodov a spôsoby vybudenia niektorých vidov /módov/ vln	97
6.2.	Prenosové vlastnosti dutinových vlnovodov	99
6.3.	Metalické povrchové vlnovody /G-line/	100
6.4.	Dielektrické vlnovody - optovody pre oznamovaciu techniku	105
6.4.1.	Princíp, materiály a Snellov zákon	105
6.4.2.	Koncepcia optovodného spoja a straty tlmením	106

6.4.3.	Druhy optovodných médií	108
6.4.4.	Disperzie a ich vplyv na prenosové vlastnosti optického vlákna	109
	a/ Materiálová disperzia	109
	b/ Vidová /módová/ disperzia	109
	c/ Vlnová disperzia	110
	d/ Konverzia vidov	110
6.4.5.	Záver	110
7.	NAPĀĀŤOVÉ A PRŪDOVÉ POMERY NA VEDENIACH RŌZNEJ ELEKTRICKEJ DĹĹZKY	111
7.1.	Rovnica prenosu homogénneho vedenia	111
7.2.	Vstupná impedancia nekonečne dlhého vedenia	113
7.3.	Vstupná impedancia vedenia konečnej dĹĹzky zakončeného obrazovou impedanciou $Z_2 = Z_0$	114
7.4.	Vstupná impedancia vedenia konečnej dĹĹzky	115
7.5.	Vstupná impedancia vedenia prakticky nekonečne dlhého	116
7.6.	Vstupná impedancia vedenia elektricky krátkeho	117
7.7.	Výpočet parametrov R a G telegrafného vedenia	119
7.8.	Výpočet parametrov telefónneho vedenia	120
8.	ZLOŽENÉ A NEHOMOGÉNNÉ OZNAMOVACIE VEDENIA	125
8.1.	Stykové tlmenie	125
8.2.	Prevádzkové tlmenie zloženého vedenia	126
	Príklady výpočtu prevádzkového tlmenia zložených vedení	129
9.	PRESLUCHOVÉ POMERY SŪBEŽNÝCH OZNAMOVACÍCH VEDENÍ	133
9.1.	Úvod	133
9.2.	Príčiny vzniku presluchu na oznamovacích vedeniach	134
9.3.	Tlmenie presluchu medzi okruhmi elektricky krátkych vedení	135
9.4.	Presluch medzi rôznymi typmi oznamovacích vedení	137
9.5.	Rovnica presluchu pre súbeh dvoch nekrižovaných oznamovacích vedení obecnej dĹĹzky	139
	a/ Tlmenie presluchu na blízkom konci	139
	b/ Tlmenie presluchu na vzdialenom konci	143
9.6.	Výpočet koeficientov elektromagnetickej väzby M_{12} a C_{12}	147
9.7.	Závislosť tlmenia presluchu A_0 na dĹĹzke súbehu a kmitočte	152
9.8.	Podstata pozdĹĹžnej symetrizácie oznamovacích vedení	154
9.9.	Rovnica presluchu oznamovacích vedení s rôznym krokom križovania	155
9.10.	Systém symetrizácie kmeňových a združených vedení	161
	a/ Križovanie nf nadzemných okruhov v ĀSSR	161
	b/ Križovanie nf nadzemných vedení v ZSSR	162
	c/ Zásady križovania nadzemných vf vedení	163
9.11.	Kapacity obecnej káblovej štvorky a kapacitné nerovnováhy	165
	9.11.1. Kapacitné nerovnováhy	167
9.12.	Meranie kapacitných nerovnováh	170
9.13.	Vyjadrenie kapacitných nerovnováh k_1, k_2, k_3 pomocou čiastočných kapacít proti zemi	172
9.14.	Vzťah medzi kapacitnou nerovnováhou a kapacitnou väzbou	174
9.15.	Dielektrické, magnetické a galvanické nerovnováhy	175

9.16.	Admitančné nerovnováhy a väzby	177
9.17.	Meranie admitančných nerovnováh	181
9.18.	Symetrizácia diaľkových oznamovacích káblov	183
9.18.1.	Symetrizácia v pupinačných úsekoch križovaním žíl	183
9.18.2.	Symetrizácia a spôsob montáže nf pupinovaných káblov metódou doplňujúcich kondenzátorov	188
9.18.3.	Kombinovaná montáž nf diaľkových oznamovacích káblov. Symetrizácia a montáž miestnych oznamovacích káblov ..	192
9.18.4.	Koncentrovaná symetrizácia nf diaľkových káblov v zosilňovacom úseku	197
a/	Koncentrovaná symetrizácia na základe merania odstupu presluchu na vzdialenom konci metódou križovania žíl	199
b/	Koncentrovaná symetrizácia križovaním žíl na zá- klade merania admitančných nerovnováh	199
c/	Koncentrovaná symetrizácia zapojením elementov protiväzby R - C	200
9.8.15.	Koncentrovaná symetrizácia vf diaľkových káblov v zosilňovacom úseku	206
A.	Teoretické základy symetrizácie a meracej techni- ky pri koncentrovanom vyrovnávaní presluchov na blízkom konci u vf diaľkových oznamovacích káblov..	206
B.	Teoretické základy jednobodového a dvojbodového koncentrovaného vyrovnávania pomocou R-C členov na vzdialenom konci	209
a/	Realizácia jednobodového koncentrovaného vyrovná- vania pomocou elementov protiväzby	210
b/	Zjednodušená dvojbodová metóda	212
10.	VPLYV ENERGETICKÝCH POLÍ A ATMOSFERICKÝCH VÝBOJOV NA OKRUHY OZNAMOVACÍCH VEDENÍ A ICH OCHRANA	217
10.1.	Potenciál bodu v elektrickom poli	217
10.2.	Riešenia pomocou Maxwellových potenciálových koeficientov	221
10.3.	Vplyv 3-fázových energetických vedení na oznamovacie okruhy ..	224
10.4.	Vplyv dĺžky súbehu l na veľkosť indukovaného napätia	227
10.5.	Vplyv uzemnených vodičov na veľkosť indukovaného napätia	229
10.6.	Vplyv silnoprúdových vedení na oznamovacie káble	231
10.7.	Vplyvy jednofázových elektrifikovaných železníc na oznamo- vacie káble	234
A.	Vznik nebezpečného napätia pri jednofázových elektrifiko- vaných železniciach	234
B.	Vznik rušiaceho napätia pri jednofázových elektrifikova- ných železniciach	235
10.8.	Merania redukčných činiteľov a ďalších faktorov vzájomného vplyvu	237
a/	Meranie redukčného činiteľa plášťa oznamovacieho kábla	237
b/	Meranie činiteľa citlivosti	238
10.9.	Zníženie veľkosti nebezpečného a rušivého napätia v oznamova- cích kábloch v súbehu s elektrifikovanou železnicou	239

10.10.	Vplyv atmosferických výbojov na oznamovacie vedenia	240
a/	Druhy zemničov v telekomunikáciách	241
b/	Výpočet prechodového odporu rúrkového zemniča	242
c/	Spôsoby merania prechodových odporov zemničov	247
10.11.	Ochranné systémy telekomunikačných zariadení	250
11.	PORUCHY A OCHRANA KÁBLOVÝCH PLÁŠŤOV	253
11.1.	Korózia kovových a iných materiálov a príčiny poškodenia káblových plášťov	253
11.2.	Základy protikoróznej ochrany	256
11.2.1.	Opatrenia na strane rušivých zdrojov	256
a/	Minimálny úbytok napätia na koľajniciach medzi napájacími bodmi elektrickej trakcie	256
b/	Zníženie úbytku napätia v koľajnici	259
c/	Izolovanie koľajníc za účelom zvýšenia izolačného odporu proti zemi	259
11.2.2.	Ochrana plášťov oznamovacích káblov	260
a/	Ochrana elektricky vodivou vrstvou	260
b/	Ochrana elektricky nevodivou /izolačnou/ vrstvou pri výrobe	260
11.2.3.	Izolačné spojky	260
11.2.4.	Elektrická drenáž	262
11.2.5.	Vytvorenie ochranných protipotenciálov k zamedzeniu korozívneho rozpadu	264
a/	Galvanické anódy	264
b/	Stanice katódovej ochrany	265
11.3.	Výpočet úseku katódovej ochrany	266
a/	Výpočet úseku katódovej ochrany s jedným zdrojom	266
b/	Systematická katódová ochrana s viacerými zdrojmi	269
12.	TELEKOMUNIKAČNÉ, ROZHLASOVÉ A TELEVÍZNE SIETE	272
12.1.	Všeobecná štruktúra siete	272
12.2.	Telekomunikačná sieť	272
12.3.	Siete pre prenos rozhlasového signálu	273
a/	Distribučná sieť	273
b/	Príspevková sieť	273
c/	Médiá pre prenos diaľkových rozhlasových programov oznamovacími káblami	274
12.4.	Siete rozhlasu po drôte	274
12.4.1.	Drôtový rozhlas po telefónnej sieti - nízkofrekvenčný.	275
12.4.2.	Drôtový rozhlas po telefónnej sieti - vysokofrek- venčný	276
12.4.3.	Drôtový rozhlas po energetickej sieti	276
12.4.4.	Nízkofrekvenčný drôtový rozhlas po osobitnej sieti drôtového rozhlasu	276
a/	Distribúcia národných rozhlasových programov DR do krajov, okresov a miest	276
b/	Drôtový rozhlas v malých dedinách	279
c/	Drôtový rozhlas vo veľkých dedinách a menších mestách	280

	d/ Drôtový rozhlas vo veľkých mestách	281
	e/ Drôtový rozhlas v najväčších mestách	282
12.4.5.	Štruktúra napájačov rozhlasu po drôte	283
	a/ Jednostupňová sieť drôtového rozhlasu	284
	b/ Dvojstupňová sieť drôtového rozhlasu	284
	c/ Trojstupňová sieť drôtového rozhlasu	286
12.4.6.	Riešenie napájačov rozhlasu po drôte	287
	a/ Prúdové zaťažovacie momenty	287
	b/ Tlmenie napájačov rozhlasu po drôte v závislosti na momente zaťaženia	289
12.5.	Siete pre prenos televíznych programov	291
12.5.1.	Hlavné zásady usporiadania televíznej siete	291
	a/ Distribučná sieť	292
	b/ Príspevková sieť	292
12.5.2.	Prenosové a prepojovacie zariadenia	292
12.5.3.	Niektoré poznatky zo šírenia elektromagnetických vln	292
12.5.4.	Príjem a rozvod televízneho signálu	294
13.	CENTRALIZOVANÁ ÚDRŽBA A PORUCHOVÉ MERANIA V TELEKOMUNIKAČNEJ SIETI	297
13.1.	Riadená údržba	297
13.2.	Úlohy dohľadového centra /DC/	299
13.3.	Technické diagnostické prostriedky /TDP/	300
	13.3.1. Systémy dvojstavových poruchových signálov /SDPS/	301
	13.3.2. Štatistické testéry prevádzkovej kvality /STPK/	301
	13.3.3. Zariadenia na meranie telefónnych okruhov /ZMTO/	301
	13.3.4. Sledovače funkčných stavov ústrední a sietí /SUSI/ ...	302
	13.3.5. Merače účastníckych vedení a zariadení /MUVZ/	302
	13.3.6. Meranie prevádzky a prevádzkových hodnôt /MPPH/	303
	13.3.7. Pomocné zariadenia a doplnková výbava /PZDV/	303
	13.3.8. Diagnostický systém pre Čs. JTS	304
13.4.	Poruchové merania	304
	Klasické metódy lokalizácie izolačných závad	306
	o1. Metóda MURRAYOVA	306
	o2. Metóda VARLEYOVA	307
	o3. Mostík s meracím potenciometrom	307
	o4. Metóda LUDVÍKOVA	309
	o5. Metóda FRANCOVA	310
	o6. Metóda KÜPFMÜLLEROVA	312
	o7. Metóda WEBEROVA	312
	o8. Metóda POKRANT - TIEDGENOVA	313
	o9. Metóda HECTOROVA	313
	o10. Lokalizácia miesta ohmickej nesymetrie na prístupných vedeniach	314
	o11. Lokalizácia miesta porušenia kontinuity /prerušenia/, ak je k dispozícii pár zhodnej konštrukcie	315
	o12. Lokalizácia miesta porušenia kontinuity /prerušenia/, ak je k dispozícii iba ďalšia neprerušená žila	316

013.	Lokalizácia miesta prerušenia káblovej žily jednosmer- ným prúdom, keď v mieste prerušenia je aj izolačný zvod	317
014.	Lokalizácia miesta všeobecnej impedančnej nepravidel- nosti na homogénnych aj pupinovaných vedeniach	317
015.	Lokalizácia miesta zníženej elektrickej pevnosti	319
016.	Lokalizácia miesta makroskopickej netesnosti káblového plášťa	322
	a/ Lokalizácia netesnosti pomocou halogénnych derivátov..	322
	b/ Lokalizácia netesnosti pomocou rádioaktívnych a iných plynov	325
	c/ Lokalizácia netesnosti vytvorením podtlaku v káblo- vom úseku	326
017.	Lokalizácia miesta porušenia protikoróznej ochrany káblových plášťov	326
13.5.	Impulzové metódy a prístroje k lokalizácii porúch na ozna- movacích vedeniach	328
13.5.1.	Podstata impulzovej metódy lokalizácie	329
13.5.2.	Podstata impulzových prístrojov k lokalizácii porúch	331
13.6.	Elektrické určovanie polohy podzemných inžinierskych sietí ...	336
13.6.1.	Identifikácia podzemných inžinierskych sietí - - všeobecne	336
13.6.2.	Princíp bezkontaktných hľadačov trás káblov a potru- bia	336
13.6.3.	Hľadače kovových predmetov	337
13.6.4.	K teórii hľadačov podzemných inžinierskych sietí	337
13.6.5.	Prehľad o problematike hľadania podzemných inžinierskych sietí a niektorých špeciálnych druhov porúch	340
13.6.6.	Záver kapitoly	342
14.	VŠEOBECNÝ PRENOS INFORMÁCIÍ A PRENOSOVÉ MÉDIÁ	343
14.1.	Druhy prenosov a nosné médiá	343
14.2.	Vedenie signálu v biologickom systéme a charakteristické znaky neurokybernetiky	344
14.3.	Fyzikálna podstata neuritového prenosu informácie	346
14.4.	Matematický model neuritového prenosu	347
14.5.	Technická aplikácia neuritových prenosov v telekomunikáciách..	349
14.6.	Podstata a funkčná aplikácia biočipov	351
14.6.1.	Hustota integrovaných obvodov	351
14.6.2.	Neuróny a ich náhradná schéma	352
14.6.3.	Výskum biočipov	353
14.6.4.	Možné aplikácie a výhľad	354
15.	KOMUNIKAČNÍ INFORMAČNÍ SÍŤE	355
15.1.	Prehľad	355
	a/ sítě veřejné	
	b/ sítě privátní	

15.2. Lokální sítě - LAN	356
15.2.1. Důvody vzniku lokálních sítí	
15.2.2. Vlastnosti lokálních datových sítí	
15.2.3. Technologie LAN	
A. Přenosová média, šířka přenášeného pásma	
B. Topologie LAN	
15.3. Telekomunikační sítě a služby	360
15.4. I S D N - digitální sítě s integrací služeb	361
15.5. Vyspělé technologie a přenosové systémy	365
15.6. Světlovedné kabely a přenosové systémy	366
15.7. Buňkové systémy pohyblivých spojů	367
15.8. Družicové spoje	367
15.9. Ostatní systémy a telekomunikační prostředky	368
a/ systémy videokonference	
b/ kodeky pro hovorové signály	
15.10. Celkové zhodnocení, ekonomika, výhled	368
LITERATURA	369